

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/78/2024
Identifikačné číslo spisu:	4323011050
Dátum vydania rozhodnutia:	12.02.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:4323011050.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Kostolanskej a sudcov JUDr. Petra Kaňu a JUDr. Jozefa Šutku, na neverejnom zasadnutí konanom 12. februára 2025 v Bratislave, v trestnej veci obvineného U. H. pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, o dovolaní obvineného U. H. proti trestnému rozkazu Okresného súdu Galanta z 29. novembra 2023, sp. zn. 31T/79/2023, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. f) Trestného poriadku per analogiam sa dovolanie obvineného U. H. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Galanta (ďalej tiež „súd I. stupňa“) trestným rozkazom z 29. novembra 2023, sp. zn. 31T/79/2023, právoplatným 9. mája 2024, uznal obvineného U. H. za vinného pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, na skutkovom základe v ňom uvedenom.

Za to mu súd uložil podľa § 221 ods. 2 Trestného zákona, s poukazom na § 36 písm. l) a § 37 písm. m) Trestného zákona, trest odňatia slobody vo výmere 2 roky, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku súd obvinenému uložil povinnosť nahradiť poškodenej D. W., nar. X. I. XXXX, trvalý pobyt R. XXX/X, D.M. B. W., škodu vo výške 15 750 eur.

Proti tomuto trestnému rozkazu podal obvinený v zákonnej lehote odpor, pričom následne písomným podaním z 1. mája 2024, doručeným súdu I. stupňa 9. mája 2024, vzal obvinený podaný odpor proti trestnému rozkazu späť. Súd I. stupňa takto prejavenu vôľu obvineného vzal na vedomie uznesením zo 14. mája 2024, sp. zn. 31T/79/2023.

Obvinený proti tomuto právoplatnému trestnému rozkazu podal dovolanie, a to vlastným písomným podaním doručeným súdu prvého stupňa 13. augusta 2024, odôvodňujúc ho v podstate tým, že po novelizácii Trestného zákona bola znížená trestná sadzba pre prečin podvodu, z ktorého bol uznaný vinným, pričom trest odňatia slobody, ktorý mu bol uložený pre prečin podvodu, doposiaľ nevykonáva.

Obvinený podal proti právoplatnému trestnému rozkazu dovolanie aj prostredníctvom obhajcu Mgr. Petra Magdálíka, advokáta so sídlom v Galante, a to z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. h) a písm. i) Trestného poriadku.

V odôvodnení dovolania uviedol, že v čase, keď vzal odpor proti trestnému rozkazu späť, bol vo výkone trestu odňatia slobody a o tomto kroku sa neporadil s obhajcom, ktorý mu bol v tom čase ustanovený.

Taktiež poukázal na skutočnosť, že v rámci novelizácie ustanovenia § 125 ods. 1 Trestného zákona sa od 6. augusta 2024 navýšili hranice škôd, od ktorých je možné pri spôsobení škody túto považovať za škodu malú, väčšiu, značnú a za škodu veľkého rozsahu. Je zrejmé, že v zmysle ustanovení Trestného zákona účinných od 6. augusta 2024 bola obvineným spôsobenej škoda, ktorá nedosahuje hranicu škody väčšej, ale len škody malej, na základe čoho konanie obvineného nie je možné posudzovať podľa § 221 ods. 2 Trestného zákona, ale len podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona, pri ktorom sa hranica trestnej sadzby nemenila a je stanovená v rozmedzí od 0 rokov do dvoch rokov.

Za takýchto okolností obvinený považuje trest vo výmere dvoch rokov, ktorý mu bol uložený dovolaním napadnutým trestným rozkazom, za jednak neprimerane prísny a nezodpovedajúci príslušným ustanoveniam Trestného zákona, pričom reálne nezohľadňuje ani to, že obvinený sa k spáchaniu trestného činu priznal a vo veci konajúci súd mu trestným rozkazom ukladal trest v dolnej polovici trestnej sadzby stanovenej v § 221 ods. 2 Trestného zákona účinného do 5. augusta 2024 (1 rok až 5 rokov).

Na základe uvedeného je obvinený toho názoru, že v jeho prípade sú dané dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. h) a písm. i) Trestného poriadku, kde naplnenie dovolacích dôvodov vidí v tom, že mu bol uložený trest, ktorý je po zohľadnení zmeny Trestného zákona účinnej od 6. augusta 2024, priznania obvineného a postupu súdu pri ukladaní trestu trestným rozkazom, trestom neprimeraným a trestom uloženým mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, ako aj v tom, že konajúci súd riadne nezohľadnil príslušné hmotnoprávne ustanovenia (§ 221 ods. 1 ods. 2 Trestného zákona a § 125 ods. 1 Trestného zákona a ich zmeny), v čom obvinený vidí naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a tiež v tom, že nezohľadnením vyššie uvedených skutočností a nenapravením vyššie uvedených pochybení, bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu [dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku].

Záverom obvinený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky navrhol, aby vyslovil porušenie zákona v príslušných ustanoveniach, v zmysle § 386 ods. 1 Trestného poriadku zrušil trestný rozkaz Okresného súdu Galanta z 29. novembra 2023, sp. zn. 31T/79/2023, vo výroku o vine, vo výroku o treste a vo výroku o náhrade škody, ako aj chybné konanie, ktoré napadnutému rozhodnutiu predchádzalo, a v zmysle § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Okresnému súdu Galanta, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol

Prokurátor Okresnej prokuratúry Galanta v písomnom vyjadrení k dovolaniu, ktoré bolo doručené súdu I. stupňa 8. novembra 2024 uviedol, že má za to, že trestný rozkaz ako aj uznesenie súdu I. stupňa sú zákonné, vydané v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného zákona a Trestného poriadku, na základe riadne a zákonne ustáleného skutkového a právneho stavu veci, s ktorými sa v plnom rozsahu stotožňuje.

Argumenty obhajoby ohľadne toho, že obvinený sa pred späťvzatím odporu neporadil so svojím obhajcom považuje za irelevantné, nakoľko obvinený bol riadne poučený o opravnom prostriedku, trestný rozkaz mu bol riadne doručený, proti nemu podal odpor a následne písomným podaním svoj odpor vzal späť, kde v súlade so zákonom samosudca vzal späť vzatie odporu na vedomie. Obvinený využil svoje zákonné právo a vzal odpor proti trestnému rozkazu späť, čím si sám zmaril možnosť prejednávania veci na hlavnom pojednávaní.

Prokurátor má za to, že trest bol odsúdenému uložený v súlade so zákonom a v intenciách ustanovenia § 2 ods. 1 Trestného zákona, teda podľa zákona účinného v čase spáchania skutku. Trestný zákon, na ktorý sa obvinený odvoláva v dovolaní, nadobudol účinnosť až po právoplatnom ukončení predmetnej trestnej veci.

Zároveň prokurátor poukázal na ustanovenie § 372 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého oprávnené osoby okrem ministra spravodlivosti môžu podať dovolanie len vtedy, ak využili svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté.

Z uvedených dôvodov prokurátor Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky navrhol, aby na neverejnom zasadnutí dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c), písm. d) Trestného poriadku odmietol.

Súd I. stupňa predložil vec na rozhodnutie o dovolaní obvineného U. H. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky 9. decembra 2024.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) zistil, že dovolanie proti napadnutému rozhodnutiu bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), avšak bolo podané proti v neskoršom konaní zrušenému rozhodnutiu.

Dovolací súd primárne pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nie je určený na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších. Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená, preto predstavuje výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú z tohto dôvodu striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia.

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava I z 26. novembra 2024, sp. zn. 7T/63/2024, ktorý nadobudol právoplatnosť 28. decembra 2024, bol obvinený U. H. uznaný vinným z pokračovacieho prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 Trestného zákona.

Za to mu bol podľa § 221 ods. 2 Trestného zákona, § 36 písm. l), § 37 písm. m), § 38 ods. 2, § 41 ods. 3 Trestného zákona uložený spoločný trest odňatia slobody vo výmere 2 roky a 6 mesiacov, na výkon ktorého ho súd podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 41 ods. 3 Trestného zákona súd zrušil skorší výrok o vine a celý výrok o treste trestného rozkazu Okresného súdu Galanta z 29. novembra 2023, sp. zn. 31T/79/2023, ktorý sa stal právoplatným 9. mája 2024, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine podklad.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku súd uložil obvinenému povinnosť nahradiť poškodenej D. W., nar. X. I. XXXX, trvalý pobyt R. XXX/X, D. I., okres W., škodu vo výške 15 750 eur a poškodenej J. G., nar. XX. decembra XXXX, trvalý pobyt N. XX, H. - C., škodu vo výške 18 120 eur.

Podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku súd poškodenú J. G. so zvyškom nároku na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Z uvedeného vyplýva, že dovolanie obvineného v čase rozhodovania Najvyššieho súdu Slovenskej republiky smeruje k zrušenému (neexistujúcemu) rozhodnutiu, pričom ako to vyplýva z ustanovenia § 368 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon, alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371 Trestného poriadku. Z dikcie predmetného ustanovenia a z elementárnej právnej logiky vyplýva, že rozhodnutie, proti ktorému dovolanie smeruje, t. j. samotný

predmet dovolania musí v čase rozhodovania o dovolaní fakticky existovať vo svojej právoplatnej podobe, preto nemôže ísť o rozhodnutie, ktoré bolo neskôr (v čase po jeho vyhlásení, avšak pred rozhodnutím o dovolaní) v predpísanom konaní zrušené.

Najvyšší súd ako súd dovolací v závere obvinenému len marginálne pripomína, že aj v prípade, ak by neprišlo k zrušeniu rozhodnutia Okresného súdu Galanta z 29. novembra 2023, sp. zn. 31T/79/2023, dovolanie obvineného by bolo nevyhnutné odmietnuť ako dovolanie podané neoprávnenou osobou.

Z § 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku vyplýva, že obvinený môže podať dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa, a to vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.

Hoci dovolanie proti trestnému rozkazu prípustné je [viď § 368 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku], treba súčasne zdôrazniť, že jedinou oprávnenou osobou na jeho podanie je minister spravodlivosti Slovenskej republiky, čo vyplýva primárne z § 369 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku v kontexte s § 372 ods. 1 Trestného poriadku.

Dovolanie podané obvineným proti trestnému rozkazu je tak nevyhnutné hodnotiť ako dovolanie podané neoprávnenou osobou.

Efektívne použitie dovolania, ako nástroja nápravy v zmysle mimoriadneho opravného prostriedku, by u neho prichádzalo do úvahy len za predpokladu, ak by v pôvodnom konaní nevzal späť odpor proti trestnému rozkazu a v dôsledku podaného odporu by dosiahol prejednanie veci na hlavnom pojednávaní, a tým aj meritorne prvostupňové rozhodnutie (primárne vo vzťahu k otázke viny) a následne, za predpokladu, že by takéto rozhodnutie napadol riadnym opravným prostriedkom (v prípade rozsudku odvolaním), bol by oprávnený dovolaním dosiahnuť meritórny prieskum rozhodnutia súdu II. stupňa (odvolacieho súdu) o jeho vine.

Teda až takéto rozhodnutie odvolacieho súdu by z pohľadu obvineného bolo možné napadnúť dovolaním, z podnetu ktorého by obvinený mohol dosiahnuť vecný prieskum odsudzujúceho rozhodnutia súdov v pôvodnom konaní.

Dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci dovolanie obvineného podľa § 382 písm. f) Trestného poriadku per analogiam, t. j. preto, že bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné (pretože bolo pred rozhodnutím o dovolaní v celom rozsahu zrušené), odmietol.

Toto uznesenie prijal senát jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.